TIGERSTADSTEATRET

OSLO NYE HELE BYENS TEATER

LÆRERVEILEDNING

INGENTING

-AV JANNE TELLER-

Kjære Lærer!

Tusen takk for at du har valgt å se forestillingen *INGENTING* med dine elever!

I dette materialet vil du finne informasjon om forestillingen og en rekke oppgaver du kan velge om du vil gjøre med dine elever etter at dere har sett forestillingen.

Spørsmål til lærermaterialet kan stilles til vår skolekontakt **Knut Steen**: knut@tigerstadsteatret.no | mob.: 407 27 169

Vi håper både du og dine elever hadde en flott teateropplevelse! Håper å se dere igjen en annen gang!

Vennlig tigerbrøl fra

Toril Solvang, Hilde Brinchmann og Wenche Viktorsdatter
Kunstneriske ledere i TIGERSTADSTEATRET

INGENTING

-AV JANNE TELLER-

En samproduksjon mellom TIGERSTADSTEATRET og Oslo Nye Teater. Norgespremiere **1. mars 2019** på Oslo Nye Trikkestallen. Spilles på Trikkestallen og Rommen Scene som åpne forestillinger og for ungdoms- og videregående skoler gjennom Den Kulturelle Skolesekken i Oslo.

MEDVIRKENDE

PIERRE ANTHON ..... IVER INNSET
SARA/GERDA ..... HINA ZAIDI
OLE/HUSSAIN/MADAME WERNER ..... ANDREAS MEDBØE THORESEN
AGNES/ELISE ..... MAJA EVENSHAUG CHRISTIANSEN
KRISTEN-KAI/FREDRIK/JOHAN ..... ARTHUR HAKALAHTI

TEAM

DRAMATISERING ..... TORIL SOLVANG
REGI ..... HILDE BRINCHMANN
SCENOGRAFI OG KOSTYMEDESIGN ..... INGRID TØNDER
LYSDESIGN ..... ROLF CHRISTIAN EGSETH
KOMPONIST OG LYDDESIGNER ..... EIRIK MYHR
KOREOGRAF ..... KRISTIN HELGEBOSTAD

Referansegrupper er elever i 9. klasse ved Opprop Tveten og dramaklasse 3 MDG ved Hartvig Nissen VGS. All scenografi, rekvisitter og kostymer er produsert ved Oslo Nye Teaters verksteder.

Forlag: Nordiska ApS | Spilletid: 1 time

INSPISIENT ..... RENATE RYGH PEDERSEN
SCENEMESTER ..... THOMAS HARBO LARSEN
..... TOMAS KVITVIK
LYDTEKNIKER ..... BJØRN UNDSET
REKVISITØR ..... NINA JACOBSEN
PRODUKSJONSKOORDINATOR ..... KNUT STEEN
SKOLEKONTAKT OG MARKED ..... JAN-ERIK URDSAHLS
..... GRETE MOENE
DRAMATURG ..... ILENE SØRBØE
PRODUSENT TIGERSTADSTEATRET .... WENCHE VIKTORSDATTER PAULSEN
DESIGN PROGRAM, PLAKAT, FILMER ..... TILNÆRMET LIK AS
FOTO PLAKAT OG FILMER ..... ANDERS UTSIGT
FORESTILLINGSFOTO ..... ERIKA HEBBERT

TEATER TIL UNGDOMMEN!

UNGDOMSTIDA ER EN VELDIG VIKTIG TID I LIVET. DE STORE SPØRSMÅLENE OM VERDIER OG MENINGEN MED LIVET BANKER KANSKJE PÅ DØRA FOR FØRSTE GANG.

Spørsmålene vil være der som en plagsom kløe og det er ikke lett å late som ingenting når man skal få seg en utdannelse, karriere, tjene penger og bli til noe. Hva kan en få seg til å gjøre hvis man blir presset fordi noen utfordrer ens verdier og måten man lever livet sitt på?

INGENTING er en utforsking av nettopp slike store spørsmål – Hvorfor er jeg her? Hva er meningen med livet?

I en hverdag som noen ganger føles meningsløs er det å få lage teater til ungdom en stor gave. Ungdomstiden er mulighetenes tid der kampen om egen identitet står i fokus og der verdiene formes. Den reisen vil vi ta sammen med dere.

Kjære ungdommer, vi i TIGERSTADSTEATRET er stolte over å presentere forestillingen INGENTING for dere. Sammen med Oslo Nye Teater skal vi lage teater for nettopp deg og dere, på Trikkestallen i årene som kommer! Vi håper å møte deg igjen!

Vennlig tigerbrøl fra

Toril Solvang, Hilde Brinchmann og Wenche Viktorsdatter
Kunstneriske ledere i TIGERSTADSTEATRET

FOR NOEN ÅR SIDEN KOM JEG HJEM FRA JOBB EN DAG OG FANT MIN DENGANG 13 ÅR GAMLE DATTER VED KJØKKENBORDET, FULLSTENDIG OPPSLUKT AV LEKSENE SINE.

–Jammen, hva er det som er SÅ interessant, da, Frida? Uten å se opp svarte hun kontant: *–Hysj, pappa!* Den boken som hun ikke kunne legge fra seg, til hun var ferdig langt utpå natten, var ungdomsromanen *Ingenting* av Janne Teller.

Tellers bok er den mest eksistentielt undersøkende ungdomsromanen jeg noensinne har lest — og kanskje også den viktigste. Jeg er derfor så glad for at *Ingenting* nå blir teater, dramatisert av Toril Solvang og med Hilde Brinchmann på regi. Sammen med produsent Wenche Viktorsdatter utgjør de tre TIGERSTADSTEATRET, Oslo Nye Teaters gode samarbeidspartner.

Sammen er vi stolte over å presentere et ungt, talentfullt ensemble til å forløse denne rystende fortellingen som jeg har båret med meg siden den kvelden ved kjøkkenbordet.

Velkommen i teatret!

Kim Bjarke
Teatersjef, Oslo Nye Teater

KORT OM STYKKET

TEATEROPPSETNINGEN INGENTING **BYGGER PÅ DEN DANSKE BOKA** *INTET* **AV JANNE TELLER.**

En tiendeklasse møtes etter sommerferien og en av elevene, Pierre Anthon, reiser seg opp og går ut av klasserommet. Han sier: *–Ingenting betyr noe. Det har jeg visst lenge. Så det er ikke vits å gjøre noe, det har jeg akkurat funnet ut.* Han slutter på skolen og setter seg i et plommetre og øver seg på å gjøre «ingenting». Klassen bestemmer seg for å motbevise Pierre Anthon. De vil vise ham, at det finnes ting som har mening og begynner å samle ting som er betydningsfulle for dem. Dette blir «haugen av betydning».

Haugen vokser og det utarter seg. Elevene utfordrer hverandre mer og mer hvilket til slutt får fatale konsekvenser.

FØR DERE KOMMER PÅ FORESTILLINGEN

Elevene trenger ikke å forberedes på noe med tanke på forestillingens tema. De kan møte og oppleve forestillingen uten noen forhåndsinformasjon om selve handlingen. Om dere vil, kan dere eksempelvis samtale om spørsmål som:

- ***Hva tror dere at forestillingen handler om?***
- ***Finnes det noe som kan definere ingenting?***

Da vi alle har ulike erfaringer fra teater, kan det være bra før besøket hos oss, å prate om hva teater er. Kanskje har ungdommene minner fra tidligere teaterbesøk som de kan dele med hverandre eller kanskje har de aldri vært på teater før. Kanskje har dere som gruppe gått på teater sammen. Dere kan for eksempel prate om disse opplevelsene og hvordan dere tror besøket kommer til å bli. På denne måten får dere en felles forståelse av egne forhåpninger og andre i klassens også. Du som lærer får også ett innblikk i hvordan ungdommene tenker rundt det kommende teaterbesøket.

- ***Hva slags forventninger har dere til teaterbesøket?***

ETTER TEATEROPPLEVELSEN

Før dere begynner på de ulike delene i dette materialet kan det være bra å ta en runde der dere går igjennom hva dere husker fra forestillingen. Det kan være lurt å gå igjennom forskjellige tolkningsmuligheter, og at elevene får beskrive hva de selv har opplevd.

Det er viktig for oss å understreke at i teater finnes det ingen rette svar. Elevenes personlige opplevelser av forestillingen og hvilke tanker det satt i gang hos dem, er like viktig som hvilke tanker vi som har laget forestillingen hadde da vi laget den.

HVORDAN VAR DET Å SE FORESTILLINGEN?

Der kan ta utgangspunkt i disse spørsmålene:

- *Hvordan så scenerommet ut?*
- *Hvordan var musikken?*
- *På hvilke ulike måter fremsto karakterene i stykket? Hva syns du om dem?*
- *Hvordan var lyset?*
- *Hva handler forestillingen om for deg?*
- *Tenkte du/kjente du noe spesielt når du så stykket?*
- *Hvilke spørsmål kom opp mens du så forestillingen?*
- *Ble du noen gang overrasket i stykket?*

OPPGAVE 1:

Del opp elevene i mindre grupper eller to og to.
La dem samtale om noen av disse spørsmålene:

- *Hva husker du fra forestillingen?*
- *Hvorfor heter forestillingen «Ingenting» tror du?*
- *Hva er det som betyr mest for deg, og hva ville du ikke ha ofret?*
- *Finnes det noe som er ingenting?*
- *Hvem har makt til å bestemme hva som gir mening?*
- *Hvordan oppstår mening?*
- *Hvorfor oppstår det mening?*
- *Hva er meningsfullt for deg?*
- *Er det noe i ditt liv som betyr ekstra mye for deg?*
- *Hva er det motsatte av mening tenker du?*

I tillegg til disse spørsmålene kan dere velge en hjemmeoppgave:

- *Ta med en ting som betyr noe for deg og fortell klassen om hvorfor du valgte denne tingen.*

Reflekter videre i fellesskap om hvordan en ting kan få mening. Ligger meningen i selve tingen eller i hva du legger i tingen, den historien du har med tingen?

OPPGAVE 2:

La elevene to og to skrive ned noen setninger der de forteller hva det er de husker best fra forestillingen. Dette kan gjerne sendes inn til TIGERSTADSTEATRET og Oslo Nye Teater, for tilbakemelding og refleksjon.

Til deg som lærer
Hva tenker du at vi burde lage teater om for dine elever?
Har teater en reell betydning mener du?
Eller skulle vi ha jobbet på en annen måte med målgruppa ungdom?
Er det noe annet du tenkte på i forbindelse med forestillingen som vi ikke har stilt spørsmål om?

Mail med tilbakemeldinger kan sende til:
hei@tigerstadsteatret.no

OPPGAVE 3:

DISKUSJONSOPPGAVE: GRUSOMHETEN BOR I OSS ALLE

Hva er det som kan få mennesker til å utføre grusomme handlinger?
Hva er gruppepress?
Hva kan gruppepress få deg til å gjøre?
Har du noen gang blitt utsatt for gruppepress?
I en viss setting, kan grusomme handlinger forklares.
Hvilke handlinger er egentlig mennesker i stand til å utføre, hvis situasjonen krever det?

TEKST:

JANNE TELLER OM ROMANEN INTET:

Det har vært viktig for meg, selv om jeg aldri skriver det direkte, at de unge leserne forstår at hverken barna eller Pierre Anthon har rett. Livet har stor mening, men det er ikke det, som barna finner med haugen av betydning. PA setter seg på siden av livet, da han setter seg opp i treet - og får dermed rett for sitt eget vedkommende, for sett i det store perspektivet forsvinner livets mening lett (han velger en slags levende død). Men barnas forsøk på å finne livets mening utenfra er også et galt spor. Til gjengjeld finner trådene fra begge disse gale sporene sammen til sist - meningen finnes mellom linjene. ... Hvis jeg skal forklare det direkte blir det alltid en reduksjon av boken, men til barn prøver jeg å snakke om at det enkelte liv kun har mening hvis man lever det helt og fullt ut. Dvs ut fra hva man selv føler, sanser og tenker. Så er det i seg selv fantastisk i det hele tatt å være til, at man kan lukte gresset, smake noe salt osv. – og så blir det store perspektivet likegyldig. Og som sagt kan de fleste fornemme det ut fra lesingen av boken, også selv om de har vanskelig for å sette direkte ord på det som jeg.
Plommetreet er valgt av flere grunner. Først og fremst figurativt: Pierre Anthon kommer tettere på himmelen og 'ingenting' ved å sette seg opp i ett tre. Så kommer både tanken om livets tre og kunnskapens tre inn i bildet, for PA forsøker jo å konkludere noe om livet sitt i treet, og han er for så vidt klokere enn de andre i klassen og har umiddelbart (på overflaten) rett i alt det han sier. Ved å sette seg opp i treet, setter han seg også utenfor livet, og er dermed allerede symbolsk død. Han får rett i at 'ingenting har betydning' – sett ut fra hans eget liv, fordi han slutter å leve det. Det som ungdommene oppdager/fornemmer er det motsatte: at livet har en mening netopp fordi man lever det (Hvis ingenting har betydning, har alt betydning - netopp fordi noe/livet er forgjengelig, har det betydning mens det er der).
«Ingenting» er skrevet som en eksistentialistisk roman, uten annen baktanke enn å stille livets store spørsmål, og å se hvor disse og historien førte meg hen.

OPPGAVE 4:

DISKUTÉR:

Er dere enige med forfatteren?
Hvis elevene selv skulle skrevet en bok om meningen med livet, hva skulle den handlet om?

HJEMMEOPPGAVE: SKRIV EN STIL OM MENINGEN MED LIVET.

OPPGAVE 5:

DISKUTÉR EN ANMELDELSE

Vi som lager teater får anmeldelser i avisa på arbeidet vårt. Les denne anmeldelsen av INGENTING høyt i klassen eller i grupper. Er dere enige i anmeldelsen? Er det andre ting elevene var opptatt av enn det anmelderen er?

TEKST:

ANMELDELSE AV INGENTING I SCENEKUNST.NO
ANMELDT AV FRØYDIS ÅRHUS

VAKKERT OG MAKABERT UNGDOMSTEATER

Med framsyninga Ingenting har Tigerstadsteatret laga teater som er bekmørkt og makabert, og som torer å grave djupt, men det er óg morosamt, underhaldande og originalt.

Tenk deg at du er 14 år gamal og under massivt press frå resten av klassekameratane dine. Hadde du vore villig til å ofre det som verkeleg betyr noko for deg? Kva med yndlingsskoa eller dagboka? Eller for å heve innsatsen, marsvinet du er glad i, jomfrudommen eller fingrane du speler gitar med? Pierre Anthon (Iver Innset) droppar ut av skulen fordi han meiner tilværet er meiningslaust. Resten av klassen hans reagerer med å starte ein bisarr offerseremoni av ting som ber meining for dei. Kvifor? Fordi apatien til Pierre skremmer dei til handling. Pierre må nedkjempast, for elles får han rett, og då vert meiningsløysa eit faktum for dei alle.

Prisløna bok

Den danske forfattaren Janne Teller (f. 1964) skreiv boka Intet i år 2000. Boka vart fyrst møtt med skepsis frå forlaget. Dei meinte rett og slett at den var for merkeleg. Då boka etterkvart vart utgjeven, gjekk den rett heim hjå danske tenåringar. Den fekk det danske kulturministeriets barnebokpris og vart omsett til fleire språk samt filmatisert. No er også boka omarbeidd for scenen i regi av Hilde Brinchmann for Tigerstadsteatret og Oslo Nye Teater. Romanen er dramatisert av Toril Solvang og på scenen finn vi fire skodespelarar som til saman gestaltar alle klassekameratane til Pierre. Pierre sjølv går i dongeribukse og t-skjorte, resten av klassen går i skuleuniform. Gutane i shorts, jentene i skjørt. Dette er eit fint kostymeval, for det stiliserer skiljet mellom opposisjon og konvensjon. Det stiliserte går også att i spelestilen gjennom kjappe, nesten abrupte replikkvekslingar og mime-inspirerte scenarier. Det tok meg litt tid å bli vant til spelestilen, men utover i handlinga føyer det seg inn i rekka av originale kunstneriske val.

God romløysing

Kostymedesignar og scenograf Ingrid Tønder har også gjort gode val i utforminga av rommet. Amfiet er nedmontert og

erstatta med eit kvadratisk podium med publikum på fire sider. Pierre Anthon vekslar på å stå i fire ulike stillas som er sett opp bak publikum. Dei er nemnt som plommetre i teksten, men minner meir om jakt-tårn eller heimesnikra trehytter. Slik er Pierre Anthon aldri i sentrum, men heller aldri heilt ute av biletet. Han er med som observatør og kjem med hånlege stikk frå sidelina som driv klassekameratane til vanvidd.
Skodespelarane nyttar heile rommet, i fleire nivå. Dette er ikkje alltid lett å få til i scenesamanheng, det skal vere grunnlag i teksten for å gjere det, og det skal kjennast naturleg. Her har dei lukkast i å spegle den dynamiske teksten i måten dei bevegar seg på. Alle fire sider av publikum vert inkludert og det aktiviserar meg som tilskodar. Dette er eit smart scenografigrep som fungerer godt i dette relativt vesle scenerommet. Handlinga i romanen til Teller finn stad i ein treg tettstad der lite hender. Når eg som tilskodar kikkar rundt meg og ser andlet på alle kantar vert liksom vi ein del av det, vi vert tettstaden, enno lukkeleg uvitande om den skrudde innsamlingsaksjonen som går føre seg i det nedlagde sagbruket i nabolaget vårt.

Ulike reaksjonar

Teller har sjølv uttala at den vaksne lesarskaren til boka ofte finn innhaldet meir makabert enn tenåringane den er skriven for, og eg forstår kva ho meiner. Ungdomane i boka lagar det dei kallar «haugen av betydning». Innsatsen vert stadig meir ekstrem og det toppar seg når den litt rare jenta i klassen, Elise vert utfordra til å ofre den avdøde to år gamle veslebroren sin. Sportsidioten Ole (Andreas Medbøe Thoresen) og Kristen-Kai (Arthur Hakalahti) grev opp den korte barnekista i det som fortonar seg som ei av dei mest urovekkande, men samstundes komiske scenene. Ole tek atletiske tunge spa-tak medan den hysterisk dårlege spadeteknikken til Kristen-Kai vekkjer latter i salen. Det balanserar mellom det usmakelege og det urkomiske og den ekstreme handlinga vekkjer ulike reaksjonar i salen. Tenåringane vert lattermilde og fleire av dei vaksne tek seg vantru til andletet. Scenen skildrar gruppepress som har spunne ut av alle dimensjonar. Når kista er på plass, saman med dei andre offergjenstandane sprekk bobla i lokalsamfunnet, skulestyret og til sist media. «Er dere gått helt av skaftet?» utbryt læraren. «Dette er galskap!» seier foreldra, «Dette er...kunst!» Seier verdspressa, til latter i salen. Dei fire ungdomane sel «haugen av betydning» til kunstverda for nesten fire millionar og solar seg i glansen heilt til også denne bobla sprekk. Det er Pierre som stiller tusenkronersspørsmålet, «om den haugen var så jævla viktig for dere, hvorfor solgte dere den til høystbydende?» Frustrasjonen toppar seg og dei endar med å drepe Pierre i ei scene som gjer vondt langt inn i sjela. Eg legg særleg merke til råskapen til Sara, (Hina Zaidi) den muslimske jenta som ofra jomfrudomen sin til haugen. Pierre fekk rett, ingenting har lenger verdi.

Litt Breakfast Club, litt Fluenes Herre

Framsyninga er eit nærstudium av gruppedynamikk hjå ungdom. Dømekrafta er visstnok den eigenskapen som tek lengst tid å utvikle hos mennesket. Den er ikkje ferdig utvikla før ein er i midten av 20-åra, og tenåringar stilt under press kan kome til å utføre ekstreme handlingar. Skuleuniformane og gruppedynamikk som tema får meg til å tenkje på romanen Fluenes herre av William Golding frå 1954 der ei gruppe gutar stranda på ei aude øy og dannar destruktive alliansar gjennom sjølvutnemnde leiarar og indre justis. Ein anna referanse som dukkar opp for min del er storfilmen The Breakfast Club av John Hughes frå 1985 der stereotypar som idrettsfyren, utskotet, nerden, skjønnhetsdronninga og friken knyter band gjennom det å sitje igjen på skulen. Vi finn den same bruken av stereotypar her hos Teller. Dette kan synast som eit utbrukt grep, men det fungerer i ungdomslitteraturen, og det får fram bodskapen om at identiteten til ein tenåring ofte kan verke tydeleg frå utsida, men syner seg å vere mangefasettert når vi får trenge gjennom fasaden. I likskap med The Breakfast Club og Fluenes Herre er dette ei historie som torer å grave djupt i menneskematerien. Dette har Brinchmann og ensemblet hennar klart å vidareføre til scenen og resultatet er morosamt, underhaldande og originalt teater av ei bekmørk og makaber historie.

TIGERSTADSTEATRET KUNSTNERISKE VISJON
TEATER TIL BARN OG UNGE I OSLO!

«TIGERSTADEN» OSLO ER DEN LILLE STORBYEN DER NOEN BARN BOR BLANT HØYHUS OG MOTORVEIER MENS ANDRE BOR I HAGER MED EPLETRÆR. BARN ER SINTE, GLADE, REDDE OG UNDRENDE.

NOEN GÅR PÅ SKITUR PÅ SØNDAGENE OG ANDRE GÅR I MOSKEEN PÅ FREDAGER.

NOEN ER HELT ALENE.

Vi ønsker å finne ut hvem barn og unge i Oslo er og lage forestillinger som engasjerer og berører dem og som ser verden fra deres perspektiv. Et teater som er tilgjengelig for dem, kommuniserer med dem og som er nysgjerrig og undrende sammen med dem.

BARNE- OG UNGDOMSPERSPEKTIVET

Vi vil finne ut hva barn og unge i Oslo brenner for, hva de er sinte på og hva de drømmer om. Vi vil begynne med å faktisk snakke med dem, skape møteplasser som angår dem og fortelle historier de kan identifisere seg med. Bare da kan de oppleve teaterkunst som kommuniserer med dem på deres premisser.

MÅLGRUPPE

Vår målgruppe er barn og unge i Oslo fra 0 – 20 år. Hver enkelt forestilling lages for en mindre del av den store målgruppa. På scenen står det profesjonelle skuespillere.
I publikum er det kanskje skoleklasser, familier, barnehager, unge voksne eller gamle voksne som er unge til sinns. Alle er velkomne til oss, men målgruppen er 0 – 20 år.

RESEARCH OG REFERANSEGRUPPER

TIGERSTADSTEATRET skal basere sine forestillinger på grundig research av målgruppe og tematikk for det aktuelle prosjektet. Alle forestillinger skal ha en referansegruppe i målgruppen som hjelper oss før og underveis i den kunstneriske prosessen med å lage teater for akkurat dem.

NYE FORTELLINGER I NYE ROM

Hvilke historier fortelles i teateret? Og hvorfor skal de fortelles som teater? Vi ønsker å undersøke teatermediets enorme muligheter. I tillegg til å bruke kjente teaterrom på nye måter ønsker vi å sette opp forestillinger i rom som kanskje ikke har blitt spilt teater i før. Vi vil gi barn og unge i Oslo kulturelle opplevelser som blir til minner for livet.

TIGERSTADSTEATRETS VISJON:
ALLE BARN OG UNGE I OSLO SKAL FÅ OPPLEVE TEATER SOM VIL BETY NOE FOR DEM RESTEN AV LIVET!